

De invloed van **vergrijzing** op brandveiligheid

Deelrapport 1: de omvang van de problematiek

Wat is de invloed van de vergrijzing op het aantal slachtoffers van fatale woningbranden en wat zijn de mogelijkheden tot preventie?

Dit is de centrale onderzoeksvraag die is gesteld in het gezamenlijk onderzoek naar de gevolgen van de vergrijzing voor de brandveiligheid, dat is uitgevoerd door de Brandweercadademie en de Nederlandse Brandwonden Stichting.

Het onderzoek is verdeeld in drie deelonderzoeken met elk een deelvraag.

1. De omvang van de problematiek.

Hoeveel slachtoffers (65-plussers) van een fatale brand in een woongerelateerde omgeving kunnen we verwachten tot en met 2030?

2. De risicofactoren en oorzaken.

Welke risicofactoren met betrekking tot ouderen zijn van invloed om te overlijden ten gevolge van een woningbrand?

3. Oplossingrichtingen.

Welke (inter)nationale preventieve veiligheidsinterventies met betrekking tot het voorkomen van brand(wonden) bij ouderen zijn er?

Met de beantwoording van alle deelvragen wordt de centrale onderzoeksvraag beantwoord.

Onderzoeksvraag deelrapport 1

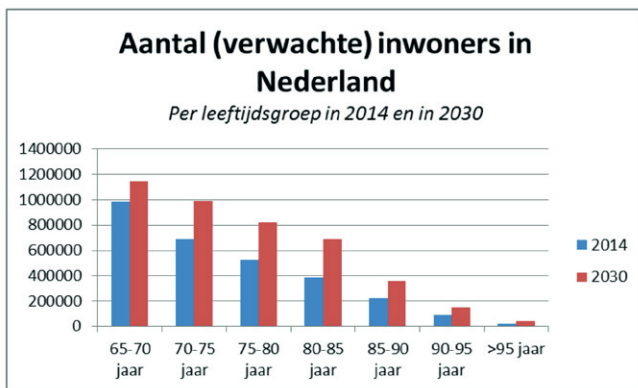
Hoeveel slachtoffers (65-plussers) van een fatale brand in een woongerelateerde omgeving kunnen we verwachten tot en met 2030?

Woningbrandonderzoek

Zowel nationaal als internationaal woningbrandonderzoek laat zien dat ouderen (65-plussers) een kwetsbare leeftijdsgroep vormen. Ouderen lopen vaker verwondingen op en hebben een groter risico om te overlijden ten gevolge van een woningbrand. In de nabije toekomst zal het aantal ouderen fors toenemen. De verwachting is dat met deze toename ook het aantal oudere slachtoffers van een fatale woningbrand zal gaan stijgen wanneer er geen maatregelen worden getroffen.

De vergrijzing in Nederland

Het aantal ouderen in Nederland van 65 jaar en ouder neemt op dit moment en in de nabije toekomst flink toe ten opzichte van het aantal jongeren. Dit wordt ook wel de 'vergrijzing' genoemd. Het fenomeen dat enerzijds het aantal ouderen toeneemt en anderzijds deze ouderen ook langer blijven leven, wordt de 'dubbele vergrijzing' genoemd. Rond 2040 verwacht men dat de vergrijzing zijn hoogtepunt zal bereiken; het aantal ouderen wordt dan geschat op 4,8 miljoen Nederlanders, ruim 26% van de totale Nederlandse bevolking. Vooral de groep 80-85 jarigen zal toenemen. Tussen 2014 en 2030 zal de groep 80-85 jarigen toenemen met 79%.

Aantal ouderen in een verpleeg- of verzorgingshuis

Toename van zorgdruk

De vergrijzing heeft onder andere tot gevolg dat er meer jongeren nodig zijn om te zorgen voor alle zorgbehoevende ouderen. Daarentegen blijven ouderen tot op latere leeftijd fit, waardoor er gemiddeld op latere leeftijd behoefte is aan zorg dan in het verleden. De levensverwachting stijgt, dus bereiken meer ouderen een (zeer) hoge leeftijd. Alles bij elkaar genomen zal de zorgdruk toenemen; meer ouderen hebben zorg nodig.

Kabinetsbeleid: langer zelfstandig thuis

Het beleid is om meer ouderen langer zelfstandig thuis te laten wonen met behulp van mantelzorg wanneer dit mogelijk is, en professionele zorg wanneer dit nodig is. Het percentage ouderen dat een indicatie krijgt voor een plaats in een verpleeg- of verzorgingshuis neemt daarmee af.

Indicatie voor een verpleeg- of verzorgingshuis

In het regeerakkoord Bruggen slaan van 29 oktober 2012 is vastgesteld dat alleen mensen met een zware indicatie nog recht hebben op een plaats in een verzorgings- of verpleeghuis.

Berekende verwachting

De verwachting is dat er in 2030 minder personen in een verpleeg- of verzorgingshuis wonen dan nu het geval is. Dit betekent dat het aantal zelfstandig wonende 65-plussers met meer dan de helft zal gaan toenemen in de toekomst.

Aantal slachtoffers van een fatale woningbrand in 2030

Zoals eerder gesteld zal door de vergrijzing het aantal ouderen de komende periode sterk toenemen. Aangezien ouderen vaker het slachtoffer worden van een fatale woningbrand dan de jongeren, zal ook het aantal slachtoffers van een fatale woningbrand stijgen in de toekomst.

Op basis van gegevens die sinds 2008 door het Instituut Fysieke Veiligheid (IFV) jaarlijks worden bijgehouden, is berekend dat in 2030 ongeveer 23 slachtoffers van 65 jaar en ouder overlijden ten gevolge van een fatale woningbrand.

Aantal slachtoffers in verpleeg- of verzorgingshuizen in 2030

Er vanuit gaande dat het aantal slachtoffers *per miljoen* bewoners van het verpleeg- of verzorgingshuis gelijk blijft, zullen er naar verwachting twee slachtoffers in het verpleeg- of verzorgingshuis vallen in 2030.

Opmerkelijk is dat het aantal slachtoffers per miljoen inwoners in een verpleeg- of verzorgingshuis meer dan driemaal zo hoog is in vergelijking met het aantal slachtoffers per miljoen zelfstandig wonende ouderen. Daarbij moet worden aangemerkt dat de ouderen die in een verpleeg- of verzorgingshuis wonen gemiddeld ouder zijn dan de zelfstandig wonende bevolking van 65 jaar en ouder en de kans om te overlijden ten gevolge van een woningbrand toeneemt naarmate de leeftijd vordert.

Kortom

- Ouderen zijn 2,7 keer zo vaak het slachtoffer van een fatale woningbrand dan de gemiddelde inwoner in Nederland.
- In 2030 zullen ongeveer 23 slachtoffers van 65 jaar en ouder overlijden ten gevolge van een fatale woningbrand.
- Het betreft 2 slachtoffers in verpleeg- en verzorgingshuizen en 20 zelfstandig wonende slachtoffers (1,5 keer zoveel als in 2015).

Deze factsheet is gebaseerd op het rapport *De invloed van vergrijzing op brandveiligheid - Deelrapport 1: de omvang van de problematiek* (april 2015). Dit rapport is te downloaden op <http://bit.ly/1KlzRV7>

Voor het dossier brandveiligheid zie www.infopuntbrandveiligheid.nl

Nederlandse Brandwonden Stichting, Infopunt Veiligheid en lectoraat Brandpreventie van het Instituut Fysieke Veiligheid, mei 2015